
DEL II - KONTRAKTSGRUNNLAG

SAGVÅG 355 VANNLEDNING ENTREPRISE A - SJØLEDNING

Kunde: Stord kommune
Prosjekt: **Sagvåg 355 vannledning**
Prosjektnummer: 10229609
Revisjonsnummer: 01

Datert den 15. desember 2023.

*Forsidefoto: Storavatnet, fra befaring den 23. mars 2022.

Revisjonshistorikk:

1	2023-12-15	Tilbudsdokument	Ingrid Marie Johnsen	David Frøystad	Ingrid Marie Johnsen
Rev.	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av

Innholdsfortegnelse

A. GENERELL DEL	5
A.1 INNLEDNING	5
A.2 KORT OM KONTRAKTSARBEIDETS OMFANG	5
A.3 ORGANISASJON OG ENTREPRISEMODELL	6
A.4 DOKUMENTLISTE.....	7
B. KONTRAKTSBESTEMMELSER	8
B.1 ALMINNELIGE KONTRAKTSBESTEMMELSER.....	8
B.2 SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER	8
B.2.1 NS 8405 pkt. 3 Kontraktsdokumenter	8
B.2.2 NS 8405 pkt. 8 Varsler og krav	8
B.2.3 NS 8405 pkt. 9 Sikkerhetsstillelse	8
B.2.4 NS 8405 pkt. 10 Forsikring	8
B.2.5 NS 8405 pkt. 11 Krav til utførelse.....	9
B.2.6 NS 8405 pkt. 12 Forhold på byggeplassen	9
B.2.7 NS 8405 pkt. 14 Kontroll, prøving m.m	10
B.2.8 NS 8405 pkt. 19 Innholdet av byggherrens medvirkningsplikt.....	10
B.2.9 NS 8405 pkt. 22 Endringer.....	11
B.2.10 NS 8405 pkt. 24 Fristforlengelse	11
B.2.11 NS 8405 pkt. 25 Vederlagsjustering	11
B.2.12 NS 8405 pkt. 26 Partsuenighet.....	12
B.2.13 NS 8405 pkt. 27 Fastsettelse av vederlag.....	12
B.2.14 NS 8405 pkt. 28 Fremdriftsbetaling	12
B.2.15 NS 8405 pkt. 31 Regningsarbeider	12
B.2.16 NS 8405 pkt. 32 Overtakelse	12
B.2.17 NS 8405 pkt. 34 Dagmulkt ved forsinkelse.....	13
B.2.18 NS 8405 pkt. 36 Mangel ved kontraktarbeidet. Erstatningsansvar	13
B.2.19 NS 8405 pkt. 38 Avbestilling og oppsigelse	13
B.2.20 NS 8405 pkt. 43 Tvister	13
B.2.21 NS 8405 nytt pkt. 44 Reklame og kontakt med media.....	13
B.2.22 NS 8405 nytt pkt. 45 Evaluering	14
B.2.23 Lønns og arbeidsvilkår	14
C. TEKNISKE KRAV	15
C.1 TEKNISKE RAMMEBETINGELSER	15
C.2 TEKNISK BESKRIVELSE	18
C.3 TEGNINGER OG MODELLER.....	18
C.4 TEKNISKE REFERANSEDOKUMENTER	18
D. KRAV TIL BYGGEPROSESS	19
D.1 ADMINISTRATIVE RUTINER	19
D.2 KVALITETSSIKRING	20
D.3 SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ (SHA)	20
D.4 ØVRIGE KRAV TIL BYGGEPROSSEN	21
E. FRISTER OG DAGMULKTER	22
E.1 FRISTER.....	22
E.2 DAGMULKTER	22
E.3 FRAMDRIFTSPLANLEGGING.....	22
F. VEDERLAGET	23
F.1 PRISSAMMENSTILLING.....	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
F.2 REGNINGSARBEIDER	23
F.3 PÅSLAG FOR SIDE- OG UNDERENTREPRISER	24
F.4 OPSJONER	24
F.5 REGULERING	24

G. OPPDRAGSGIVERS YTELSER	25
VEDLEGG.....	26

A. Generell del

Kontrakten inngås på byggblankett 8405A:2008.

A.1 INNLEDNING

Kontraktsgrunnlaget er utarbeidet i henhold til «NS 3450:2014 Konkurransgrunnlag for bygg og anlegg – Del II kontraktsgrunnlaget».

Stord kommune, organisasjonsnummer 939 866 914, er tiltakshaver og oppdragsgiver.

A.2 KORT OM KONTRAKTSARBEIDETS OMFANG

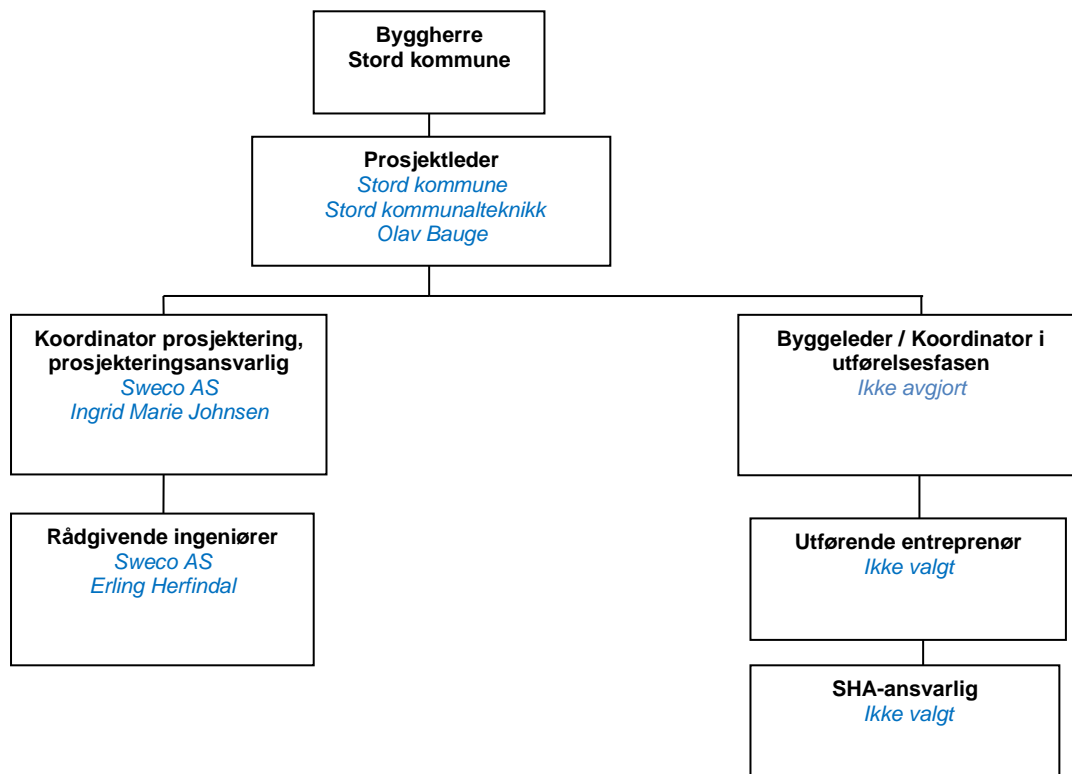
Arbeidet består av

1. Ca. 2,4 km VL Ø355 PE100 RC SDR11 synkeledning med PP-kappe gjennom Storavatnet, fra Vassenden til Nysæter.

Antatt oppstart, byggetid og ferdigstillelse er angitt i vedlagt orienterende fremdriftsplan.

Byggherren tar forbehold om gjennomføring dersom det mot formodning ikke skulle bli gitt igangsettingstillatelse, finansiering uteblir eller andre uventede forhold oppstår.

A.3 ORGANISASJON OG ENTREPRISEMODELL

Prosjektet består av en generalentreprise etter NS8405 hvor generalentreprenør for entreprisen administrerer og koordinerer selv sine underentreprenører.

A.4 DOKUMENTLISTE

Filnavn/Dokumentnavn	Dato	Kommentar
Del 1 - Konkurransbeskrivelse	2023-12-15	PDF
Del 2 – Kontraktgrunnlag	2023-12-15	(dette dokumentet)
Vedlegg 1 - Tegningsliste og tegninger	2023-12-15	PDF-format hvor tegningsliste og tegninger er samlet.
Vedlegg 2 – Teknisk mengdebeskrivelse	2023-12-15	gab- og pdf-format med beskrivelse utarbeidet i G-prog/Isy-beskrivelse
Vedlegg 3 - SHA-plan	2023-12-15	PDF
Vedlegg 4 – Byggherrens orienterende fremdriftsplan	2023-12-15	PDF
Vedlegg 5- Seriositetskrav	2018-04-26	PDF

B. Kontraksbestemmelser

B.1 ALMINNELIGE KONTRAKTSBESTEMMELSER

For dette oppdraget gjelder NS 8405:2008 Norsk bygge- og anleggskontrakt andre utgave oktober 2008, med de tillegg, presiseringer og endringer som er angitt i punkt B.2 i dette dokument.

B.2 SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

B.2.1 Suppleringer og endringer til NS 8405:2008

Bestemmelsene i dette punkt supplerer, presiserer eller erstatter enkelte av bestemmelsene i NS 8405:2008 Norsk bygge- og anleggskontrakt.

Hvert punkt under er angitt i kronologisk rekkefølge med henvisning til relevant bestemmelse i NS 8405 standarden.

B.2.1.1 NS 8405 pkt. 3 Kontraktdokumenter

NS8405 pkt. 3.1 Kontraktdokumenter

1. ledd pkt. a) skal lyde: Det opprettes et avtaledokument mellom byggherre og entreprenør i samsvar med NS 8405 A «Formular for kontrakt om utførelse av bygge- og anleggsarbeider».

B.2.1.2 NS 8405 pkt. 8 Varsler og krav

Ledd 2 går ut.

Nytt ledd 2:

Varsel og krav skal fremsettes særskilt. Varsler og krav som kun er innført i byggemøtereferat, regnes ikke som fremsatt.

B.2.1.3 NS 8405 pkt. 9 Sikkerhetsstillelse

NS 8405 pkt. 9.1 Generelle bestemmelser

Nytt ledd 7:

Kun i tilfeller der byggherre har gitt særskilt samtykke, vil garanti fra utlandet bli akseptert. Garantien skal i disse tilfeller stilles som påkravsgaranti/on demand guarantee, og ellers være i henhold til NS 8405 punkt 9.1 og 9.2. Garantien skal i helhet være skrevet på norsk og det skal fremgå av garantien at garantisten aksepterer norsk rett og verneing i Norge for eventuelle tvister som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

NS 8405 pkt. 9.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse

Ledd 1, 2 og 3 går ut.

Nytt ledd 1:

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

NS 8405 pkt. 9.4 Reduksjon av sikkerhet

Ledd 1 siste setning går ut.

B.2.1.4 NS 8405 pkt. 10 Forsikring

NS 8405 pkt. 10.1 Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret

Nytt ledd 6:

Forsikringen skal opprettholdes inntil alle arbeider vedrørende hele bygget eller anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

NS 8405 pkt. 10.3 Kontroll

Ledd 1 siste setning går ut og erstattes med:

Entreprenørens forsikringsattester skal forelegges byggherren for kontroll før kontraktsignering.

NS 8405 pkt. 10.4 Forsikring ved ombyggingsarbeider

Ledd 1 erstattes med nytt ledd 1:

Byggherren tegner ikke forsikring. Byggherren er selvassurandør.

B.2.1.5 NS 8405 pkt. 11 Krav til utførelse**NS 8405 nytt pkt. 11.3 Kvalitet og Kontroll**

Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at virksomheten arbeider med kontinuerlig forbedring, at revisjoner gjennomføres og at virksomheten har rutiner for kvalitet og kontroll som tilsvarer ISO 9001. Byggherren kan til enhver tid foreta undersøkelser og kontroller av entreprenørens oppfyllelse av forpliktelser beskrevet i dette punkt. Entreprenøren plikter å gi byggherren innsyn i relevante dokumenter, og skal vederlagsfritt gi rimelig assistanse ved slikt innsyn.

Alle arbeidene skal utføres i henhold til krav i VA-norm for Stord kommune.

Vesentlig mislighold av denne bestemmelsen, kan gi byggherren grunnlag for heving av kontrakten.

B.2.1.6 NS 8405 pkt. 12 Forhold på byggeplassen**NS 8405 pkt. 12.1 Lover, offentlige forskrifter og vedtak**

Nytt ledd 3:

Før arbeidene startes, må entreprenør skaffe seg opplysninger om lokale forhold som er av betydning for gjennomføringen av oppdraget.

Nytt ledd 4:

Entreprenør må ved utarbeidelsen av tilbudet innarbeide de krav som er satt i lover og forskrifter, inklusiv byggherrens SHA-plan. Dette gjelder også for nye lover/forskrifter som entreprenør måtte kjenne til at kan bli gjort gjeldene i anleggsperioden.

Nytt ledd 5:

Entreprenør skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan samt byggherrens eller koordinators anvisninger. Entreprenør er ansvarlig for at alle på byggeplassen skal forstå SHA plan, sikkerhetsopplæring, HMS rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstruksjer, sja, sikkerhetsdatablader, bruksanvisninger for verktøy og arbeidsutstyr og arbeidsskilter mm.

Nytt ledd 6:

Ved brudd på denne bestemmelsen, har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Nytt ledd 7:

Byggherren kan også kreve dagmulkt dersom ovennevnte plikter misligholdes og forholdet ikke blir rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdet er rettet. Mulkten utgjør én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500 per hverdag. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse samt dagmulkt etter øvrige bestemmelser i denne kontrakt.

NS 8405 pkt. 12.2 Byggeplassledelse

Ledd 1 endres til:

Entreprenøren skal i nødvendig utstrekning lede arbeidet på byggeplassen selv eller ved en person med tilstrekkelig fagkyndighet.

Nytt ledd 2:

Entreprenøren kan ikke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder eller øvrig nøkkelpersonell uten byggherrens skriftlige samtykke. Som nøkkelpersonell anses også personer som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten og personer som senere er blitt avtalt erstattet for slike personer.

Nytt ledd 3:

Byggherren kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Byggherren skal svare innen rimelig tid etter at han har mottatt forespørsel om samtykke. Med mindre annet er særskilt avtalt, skal nytt personell inneha minimum tilsvarende kompetanse og erfaring som utbyttet nøkkelpersonell. Ved bytte av personell kan byggherren kreve kostnadsfri overlapping. Eventuelle merkostnader ved bytte av nøkkelpersonell, dekkes av entreprenør.

Nytt ledd 4:

Dersom entreprenør bytter ut slikt nøkkelpersonell uten skriftlig samtykke, og det foreligger saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse samt dagmulkt etter øvrige bestemmelser i denne kontrakt.

Nytt ledd 5:

Dersom entreprenørens nøkkelpersonell ikke utfører sine arbeidsoppgaver etter kontrakten, kan byggherren kreve bytte av dette personellet.

NS 8405 pkt. 12.3 Utmåling, stikking

Nytt ledd 3:

Entreprenøren plikter å holde vedlike alle fastmerker, avstandsbolter, retningsbolter, mv. slik at byggherren til enhver tid kan føre kontroll med stikkingen og arbeidets korrekte utførelse. Ved kontrollstikking skal byggherren ha fri adgang, og det skal legges til rette at arbeidet kan foregå uhindret av den vanlige drift. Entreprenørens ansvarlige for stikkingen må delta i kontrollen og han må også holde nødvendige hjelpearbeider til kontrollstikkingen.

B.2.1.7 NS 8405 pkt. 14 Kontroll, prøving m.m

NS 8405 pkt. 14.1 Byggherrens rett til å føre kontroll

Nytt ledd 3:

Byggherren skal ha ubegrenset adgang til alle steder hvor entreprenøren utfører arbeid for byggherren, herunder også hos underentreprenører.

NS 8405 pkt. 14.2 Entreprenørens opplysningsplikt

Nytt ledd 2:

Entreprenøren plikter å ta bilder underveis i arbeidet for å dokumentere at utførelsen er i henhold til krav. Bildene skal også være en del av sluttdokumentasjonen ved overlevering.

NS 8405 pkt. 14.3 Kostnader ved prøving

Nye setninger i ledd 2:

Er resultatet av prøving ikke i henhold til kontrakt, skal ytterligere prøver utføres. Kostnadene med dette skal dekkes av entreprenøren.

B.2.1.8 NS 8405 pkt. 19 Innholdet av byggherrens medvirkningsplikt

NS 8405 pkt. 19.5 Materialer

Nytt ledd 3:

Entreprenøren har ansvar for ivaretagelse av materialer og produkter som byggherren har overlevert i entreprenørens besittelse.

Nytt ledd 4:

Mangler eller skader ved materialer og produkter skal påpekes av entreprenør overfor byggherren uten ugrunnet opphold. Hvis dette ikke gjøres, anses materialene og produktene for å være godkjent av entreprenøren.

B.2.1.9 NS 8405 pkt. 22 Endringer

NS 8405 pkt. 22.1 Retten til å pålegge endringer

Siste setning ledd 3 erstattes med:

Byggherren kan ikke pålegge entreprenøren endringer utover 25 % netto tillegg til kontraktsummen.

B.2.1.10 NS 8405 pkt. 24 Fristforlengelse

NS 8405 pkt. 24.5 Beregning av fristforlengelse

Nytt ledd 3:

Ved beregning av fristforlengelse skal det foretas full reduksjon i tid for eventuelle arbeider som ikke er kommet til utførelse.

Nytt ledd 4:

Avtalt fristforlengelse i forhold til en frist medfører ikke fristforlengelse for senere frister uten at dette uttrykkelig fremgår av avtalen.

B.2.1.11 NS 8405 pkt. 25 Vederlagsjustering

NS 8405 pkt. 25.3 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering

Siste setning i annet ledd a) erstattes med:

Det avtales egne regler for vederlagsjustering i nytt pkt. 25.10. Bestemmelsene er en uttømmende regulering av entreprenørens krav på kompensasjon for økte rigggkostnader som følge av forlenget byggetid og/eller økt arbeidsvolum.

NS 8405 nytt pkt. 25.10 Økte rigggkostnader

Entreprenørens krav på kompensasjon for økte rigggkostnader som følge av forlenget byggetid reguleres etter følgende formel (Tidsrigg):

$$V = 0,05 * K1 * (t2 - t1) / t1$$

der:

- V = vederlagets størrelse, eks mva.
- K1 = kontraktssum, eks mva.
- t1 = opprinnelig avtalt byggetid frem til overleveringsfrist i hverdager
- t2 = avtalt ny byggetid frem til overleveringsfrist i hverdager

Opprinnelig byggetid er i denne bestemmelsen definert som perioden fra kontraktens opprinnelige oppstart og frem til opprinnelig sluttfrist.

Entreprenør kan kun fremme krav på kompensasjon for økte rigggkostnader som følge av forlenget byggetid ved forlengelse av sluttfrist og ikke ved forlengelse av delfrister.

Entreprenørens krav på kompensasjon for økte rigggkostnader som følge av økt arbeidsvolum dersom dette medfører endring etter pkt. 22.1 fjerde ledd:

Dersom prisen på netto vederlagsjustering, som følge av forhold beskrevet i NS 8405 pkt. 22.1, ikke overstiger 25% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 25 % av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel (Volumrigg):

$$V = 0,05 * (K2 - K1 * 1,25)$$

der:

- V = vederlagets størrelse, eks mva.
- K1 = kontraktssum, eks mva.
- K2 = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for avtalt sluttfrist, eks mva

Avtalt sluttfrist er i denne bestemmelsen definert som den opprinnelige avtalte sluttfrist, eventuelt justert for avtalt fristforlengelse.

Ved utregning av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for avtalt sluttfrist eks mva. (K2 i formelen), skal følgende ikke medtas:

- a) endrings- eller tilleggsarbeider som gjøres opp inklusiv rigg og drift
- b) regningsarbeid og arbeid utført etter pristilbud

- c) regulering av kontraktssummen pga. lønns- og prisstigning
- d) administrasjon av sideentreprenører eller tiltransporterte entrepriser etc. som er kompensert ved påslag for administrasjon
- e) avbestillingserstatning
- f) kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid, jf. denne bestemmelsens ledd 1.

B.2.1.12 NS 8405 pkt. 26 Partsuenighet

NS 8405 pkt. 26.1 Utførelsesplikt ved uenighet

Ledd 3 går ut, jfr. NS 8405 pkt. 9.1.

B.2.1.13 NS 8405 pkt. 27 Fastsettelse av vederlag

NS 8405 pkt. 27.2 Mengdekontroll

Nye setninger legges til ledd 1:

Frist settes til 2 uker. Foreligger ikke mengdekontroll innen fristens utløp, kan byggherren gjennomføre mengdekontroll for entreprenørens regning.

NS 8405 pkt. 27.3 Offentlige gebyrer og avgifter

Ledd 1 blir ledd 2:

Nytt ledd 1:

Løpende driftsutgifter som ikke er prissatt i kontrakt, som f.eks. vann og avløpsgebyr, bompenger, renovasjon, havneavgifter, som er knyttet til entreprenørens sin produksjon betales av entreprenøren.

B.2.1.14 NS 8405 pkt. 28 Fremdriftsbetaling

NS 8405 pkt. 28.1 Avregning av kontraktssum og innestående

Nytt ledd 6:

I forbindelse med utsendt avdragsnota skal det vedlegges en xml-fil som definert i henhold til NS3459.2012 – Norsk standard for elektronisk utveksling av data.

Det skal i tillegg til overstående, vedlegges delmålebrev til hver avdragsnota. Målebrev som viser utførte mengder pr. post, skal være godkjent av byggeleder før faktura vedlagt delmålebrev sendes byggherre. Avdragsnota som ikke har vedlagt delmålebrev vil ikke bli betalt før godkjent delmålebrev foreligger.

NS 8405 pkt. 28.2 Avregning av annet vederlag

Nytt ledd 3:

Faktura for godkjente endringsarbeider skal ha vedlagt signert endringsordre fra byggherre, samt nødvendig dokumentasjon for eventuelle regulerbare poster eller regningsarbeid. Godkjente endringsordrer skal faktureres separat per endringsordre.

B.2.1.15 NS 8405 pkt. 31 Regningsarbeider

NS 8405 pkt. 31.4 Kontroll og dokumentasjon

Byggherrens innsigelsesfrist økes fra 14 til 28 dager i ledd 1, 2 og 3.

B.2.1.16 NS 8405 pkt. 32 Overtakelse

NS 8405 pkt. 32.3 Overtakelsesforretning

Siste setning ledd 2 erstattes med:

Entreprenør skal forelegge sluttdokumentasjon for byggherren senest 14 dager før overtakelsesforretningen avholdes. Kontraktarbeidet vil ikke bli overtatt ved overtakelsesforretning før nevnte dokumentasjon er godkjent.

Nytt ledd 3:

Byggherren vil holde tilbake 5% av kontraktssummen (innestående) inntil fullstendig dokumentasjon foreligger og er godkjent av byggherren.

NS 8405 pkt. 32.8 Byggherrens urettmessige brukstakelse

Ledd 1 ny setning legges til:

Entreprenøren har ikke rett til å nekte samtykke uten saklig grunn.

B.2.1.17 NS 8405 pkt. 34 Dagmulkt ved forsinkelse**NS 8405 pkt. 34.1 Dagmulktbelagte frister**

Nytt ledd 4:

Innrømmelse av fristforlengelse ved en av kontraktens delfrister gir ikke rett til regulering av etterfølgende frister.

Nytt ledd 5:

Entreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge en fremdriftsplan og til å revidere fremdriftsplanen, jf. NS 8405 pkt 18.2, er dagmulktbelagt. Det samme er frist for igangsettelse av arbeid på byggeplass og frister for overlevering av sluttdokumentasjon.

NS 8405 pkt. 34.3 Dagmulkten størrelse

Siste delsetning ledd 1 endres til:

..., men ikke mindre enn kr. 1500.

B.2.1.18 NS 8405 pkt. 36 Mangel ved kontraktarbeidet. Erstatningsansvar**NS 8405 pkt. 36.2 Utbedring**

Siste setning ledd 3 går ut.

B.2.1.19 NS 8405 pkt. 38 Avbestilling og oppsigelse**NS 8405 pkt. 38.1 Avbestilling**

Siste setning ledd 3 erstattes med:

Dersom reduksjonen blir 15% av kontraktsummen eller mer, skal kun den del som overskyter 15% regnes som delvis avbestilling.

NS 8405 nytt pkt. 38.3 Avbestilling og oppsigelse uten vederlag

Byggherren kan si opp kontrakten uten å betale erstatning i de tilfeller som er angitt i forskrift om offentlige anskaffelser § 28-3 eller forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene § 24-3.

B.2.1.20 NS 8405 pkt. 43 Tvister

Pkt 43.2, 43.3 og 43.4 utgår og erstattes med nytt 43.2.

NS 8405 pkt. 43.1 Minnelige løsninger

Siste ledd endres til:

Dersom en av partene har bedt om et slikt møte, bør den angjeldende tvisten ikke bringes inn for domstol eller voldgift etter 43.2.

B.2.1.21 NS 8405 nytt pkt. 44 Reklame og kontakt med media

Dersom entreprenør eller dennes underentreprenører for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette kun gjøres dersom byggherren gir godkjenning på forhånd.

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

B.2.1.22 NS 8405 nytt pkt. 45 Evaluering

Erfaring med entreprenør i kontrakten, så som utførelse, kvalitet og samarbeidsevner, vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser.

Byggherren kan kreve at entreprenør stiller på et gjensidig evalueringsmøte.

B.2.1.23 Lønns og arbeidsvilkår

Det stilles krav om at leverandøren og dennes underleverandører oppfyller kravene om lønns- og arbeidsvilkår iht. *Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter (FOR 2008-02-08-112)*.

Leverandøren skal på forespørsel kunne dokumentere at lønns- og arbeidsvilkår iht. forskriftens §5 er oppfylt. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å gjennomføre nødvendige sanksjoner, dersom leverandøren eller eventuelle underleverandører ikke etterlever vilkårene i § 5, eksempelvis ved dagmulkt frem til forholdene er i orden. Kravene satt i *Vedlegg 5 – Seriositetskrav* skal overholdes.

B.2.2 Krav til sertifikater og kompetansebevis

B.2.2.1 Sertifikat for rør/sveisekompetanse

Senest 14 dager før planlagt oppstart av byggearbeidene skal sertifikat for sertifisert sveiser iht. Norsk Standard NS416 for «Operatører for sveising av rør og rørdeler av polyetylen (PE) og polypropylen (PP) som omfatter sertifisering (Del 1) og opplæringsplan (Del 2).» oversendes til byggherre.

Utførende sveiser skal være sertifisert i aktuell sveisemetode (speilsveis) for den aktuelle dimensjon. Eksempel på sveissertifisering er NEMKO-sertifisering.

Merk at det er personellet som utfører sveisene som skal inneha sveisesertifikatet.

C. Tekniske krav

C.1 TEKNISKE RAMMEBETINGELSER

YTRE MILJØ

Generelt

Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at virksomheten arbeider med kontinuerlig forbedring, at revisjoner gjennomføres og at virksomheten har rutiner for miljøstyring og kontroll som tilsvarer ISO 14001. I forbindelse med denne entreprisen forutsetter byggherren at all virksomhet på byggeplassen planlegges og gjennomføres uten at det oppstår ulykker eller skader på ytre miljø. Dette kan oppnås ved at det skapes en aktiv holdning og et aktivt samarbeid mellom involverte parter for å forebygge mot at ulykker eller miljøskader skal skje. Bygging og drift av anleggene skal ikke medføre varig, skadelig påvirkning på det ytre miljø. Entreprenøren plikter å ha en beredskapsplan for akutt forurensning. Krav i SHA-planen skal innarbeides i beredskapsplanen. Entreprenør skal varsle byggherren ved eventuelle hendelser. Varsling skal utføres i henhold til «Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning». Tiltak skal utføres i henhold til beredskapsplan.

Krav til avfallshåndtering

Miljøfarlig avfall skal ivaretas og transporteres til godkjent mottak.

Returordning for emballasje

Entreprenør skal ved forespørsel kunne dokumentere bruk av godkjente returordninger for sluttbehandling av emballasje.

Krav til EU-klasse

Alle kjøretøy som benyttes til transport av masser og avfall som fjernes fra og leveres til bygge-/anleggsplassen skal minst være euroklasse 6/VI.

Uønskete organismer

Dersom det i konkurransegrunnlaget ikke er definert særskilte poster for håndtering av uønskete organismer skal entreprenøren allikevel hindre spredning av uønskete organismer.

Støy og støv fra bygge- og anleggsdriften

Dersom ikke annet er beskrevet spesielt for denne entreprisen skal støynivået ikke overskride «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» T-1442/2021 kapittel 6.

Anbefalte basis støygrenser utendørs for bygg- og anleggsvirksomhet. Alle grenser gjelder ekvivalent lydnivå i dB, innfallende lydtrykknivå og gjelder utenfor rom med støyfølsomt bruksformål.

Bygningstype	Støykrav på dagtid (LpAeq12h 07-19)	Støykrav på kveld (LpAeq4h 19-23) eller søn-/helligdag (LpAeq16h 07-23)	Støykrav på natt (LpAeq8h 23-07)
Boliger, fritidsboliger, sykehus og pleieinstitusjoner	60	55	45
Skole, barnehage	55 i brukstid		

Dersom bygge- og anleggsvirksomheten har varighet kortere enn 6 måneder, kan det aksepteres opp mot 5 dB høyere støynivå på dagtid og kveld enn angitt i tabellen over.

Kulturminner

Entreprenøren plikter å melde om funn av mulige kulturminner.

ANDRE RAMMEBETINGELSER

Skader

Entreprenøren, og eventuelle underentreprenører, må generelt opptre hensynsfullt og utføre arbeidet slik at ytre miljø og konstruksjoner ikke påføres skader. Eventuelle skader må entreprenøren utbedre umiddelbart, uten kostnader for byggherren.

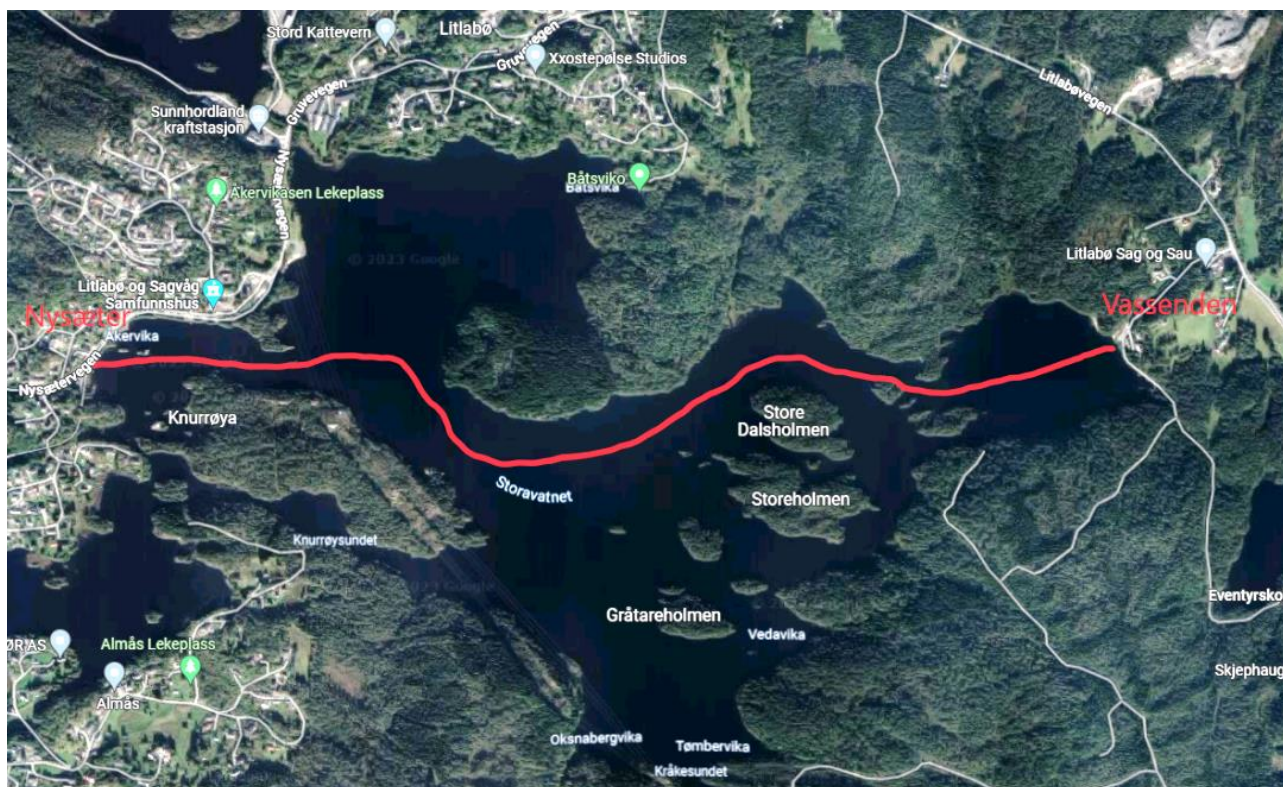
Arbeidstidsbestemmelser

Entreprenøren har rett til å arbeide imellom kl. 07.00 og 19.00 på ordinære arbeidsdager mandag – fredag. Arbeider som ønskes utført utenfor dette tidsrommet, må avtales særskilt med byggherren i hvert enkelt tilfelle.

Ved avtale om arbeid på lørdager og dager før helligdager, skal arbeidet være avsluttet senest kl. 14.00.

Beliggenhet og adkomst

Anlegget skal etableres i Storavatnet i Stord kommune, fra Vassenden til Nysæter. Nærmeste adresse er Vassenden 32. Anlegget utføres i vann. Adkomst fra Litlabøvegen via Vassenden.

Figur 1 Oversiktskart over traséen.

Anleggsområdet

Anleggsområdet er vist på tegning 1.

Tilrigging og drift av byggeplassen

I anleggsfasen vil tilgjengelig riggareal være begrenset. Entreprenøren må selv sørge for all rigging på anlegget for seg selv og sine underentreprenører, så som nødvendige provisoriske transportveger, fremføring av vann og elektrisitet, samt oppsetting av alle brakker, WC, lagerskur og annet i nødvendig utstrekning. Til tilrigging regnes også transport av maskiner og verktøy, samt eventuell montasje av stasjonært maskinelt utstyr.

Alle fasiliteter skal tilfredsstillende arbeidstilsynets krav. Entreprenøren er selv ansvarlig for tilkoblingspunkt for elektrisk kraft, vann og avløp. For WC kan tillates tett system med oppsamlingstank, eller tørrklosett. Systemet skal være godkjent av kommunen. Avfallet fra oppsamlingstank eller tørrklosett skal fjernes på lovlig måte. Dersom tilknytning til offentlig kloakk er mulig, skal dette gjøres etter godkjenning av kommunen.

Trafikkavvikling

Entreprenøren er ansvarlig for all midlertidig trafikkomlegging av gangveier og kjørefelt i hele anleggsperioden. Alle gang- og kjøreareal som blir berørt av entreprenørens virksomhet i anleggsperioden (gjelder både private og offentlige arealer), skal sikres mot anleggsvirksomheten. Atkomst til eksisterende hus i området skal holdes åpen i hele anleggsperioden.

Arbeidene skal gjøres i forståelse med relevante myndigheter og enhetsprisene skal inkludere alle kostnader med f.eks. varslinger, skilting, omlegging av vei/fortau/gangvei, trafikkdirigering, etablering av snuplass, vedlikehold av midlertidige tiltak inntil permanent reetablering er utført, etc.

Entreprenøren skal prise og planlegge utførelsen av sine anleggsarbeider på en slik måte at beboerne i minst mulig grad blir berørt av anleggsvirksomheten.

Eksisterende kabler og ledninger

Det er entreprenørens fulle ansvar å få påvist nøyaktig beliggenhet av kabler og ledninger før arbeidene starter opp. Likeens er det entreprenørens fulle ansvar å sikre alle kabler og ledninger forsvarlig i anleggsperioden.

Entreprenøren står fritt i å velge metode for sikring, men før arbeidene starter opp skal forslag til sikring fremlegges for byggherren dersom dette etterspørres.

Det er medtatt poster for ROV-inspeksjon av traséene for kartlegging av kabler. Kart innhentet fra Vestland Fylkeskommune viser kryssende kabler fra Telenor. Langs planlagt trasé ligger det i dag en eksisterende kommunal DN630 sjøledning. Både kryssende kabler og langsførende vannledning skal ivaretas.

Grunnforhold

Grunnforholdene er ikke kartlagt.

Orden, sperring og sikring

Anleggsområdene skal avsperras og sikres på den mest betryggende måte mot uhell og ulykker. Entreprenøren plikter til enhver tid under anleggsperioden å rette seg etter alminnelige og spesielle påbud om sikring gitt av byggherren, arbeidstilsyn, politi, vegvesen eller andre offentlige etater eller myndigheter som arbeidet angår. Utførelsen av slike eventuelle påbud hjemler ikke noe økonomisk vederlag fra den som gir påbudet eller byggherren, hvis annet ikke er spesielt avtalt.

Forhold ved senking av ledning

Ved Nysæter kobles ledningen til ny ledning vha. elektromuffe i Storavatnet, ca. 30 meter fra land.
Ved Vassenden kobles ledningen til ny ledning vha. elektromuffe i Storavatnet, ca. 80 meter fra land.

Entreprenørens har selv ansvar for å planlegge alle forhold ved senkeoperasjonen.

C.2 TEKNISK BESKRIVELSE

Teknisk beskrivelse for oppdraget er utarbeidet med beskrivende tekster i henhold til NS 3420. Byggherren forbeholder seg retten til å avvise materialer og produkter som holdes av entreprenør, dersom byggherren vurderer disse å ikke være tilfredsstillende eller ikke er i henhold til tegninger/beskrivelse.

Teknisk beskrivelse finnes i Vedlegg 2 – Teknisk mengdebeskrivelse.

C.3 TEGNINGER OG MODELLER

Tegningsliste og tegninger finnes i Vedlegg 1 – Tegningsliste og tegninger. Før anleggsstart vil det bli levert stikningsdata i sosi- og/eller KOF-format

C.4 TEKNISKE REFERANSEDOKUMENTER

1. Stord kommune sin VA-norm tilgjengelig fra www.va-norm.no.

D. Krav til byggeprosess

D.1 ADMINISTRATIVE RUTINER

Stikningsdata, arbeidstegninger, møtereferat, kontaktlister, m.m. vil distribueres via Microsoft Teams.

Rapportering

Entreprenøren skal rapportere til byggherren ifm. byggemøter. Dette kan omfatte (omfang avtales med byggherre):

- 1.SHA og ytre miljø (HMS) – statistikk, oppsummering av hendelser og tiltak, plan for kommende periode
2. Økonomi
- 3.Framdriftsplan – status
- 4.Bemanning
- 5.Status KS – kontroller og avvik
- 6.Dokumentasjon
- 7.Utførte aktiviteter siste uke.
- 8.Planlagte aktiviteter neste uke
- 9.Status for evt. endringsarbeider.
- 10.Uavklarte forhold

Byggemøter

Byggemøter utføres hver 14. dag. Byggherre/byggeleder kaller inn og fører byggemøtereferat.

Endringsbehandling iht. NS8405.

For å sikre korrekt behandling av endringer i prosjektet, vil det kun være meldinger kommunisert på omforent skjema som vil bli sett som offisielle. Endringsmeldinger skal rapporteres direkte til byggeleder via Microsoft Teams. Skjemaet skal være korrekt utfyllt med tilvising til hvilket punkt i kontrakten endringen omfattes av og følgelig skal behandles etter. Rutiner ved endringsbehandling gjennomgås på oppstartsmøte.

Fakturering

Fakturering skal struktureres etter prosjektets kontoplan.

Av avdragsfakturaer skal komme frem:

1. Opparbeidet beløp denne periode.
2. Totalt opparbeidet beløp.
3. Innstående beløp i henhold til kontrakt.
4. Merverdiavgift.
5. Sum til utbetaling.

Som vedlegg til faktura skal det legges ved dokumentasjon på at gitt milepel for fakturering er nådd, eventuelt mengdespesifikasjon hvor følgende kommer frem:

1. Post i mengdebeskrivelsen.
2. Kontraktmengde. (NB! Entreprenør skal varsle byggherre i god tid om mengdene overskrides).
3. Enhetspris.
4. Utført mengde/verdi pr. post denne perioden.
5. Totalt utført mengde/verdi pr. post.

Faktura skal merkes med prosjektnummer. Prosjektnummer oppgis i oppstartsmøte. Faktura sendes som E-faktura til Stord kommune.

Kommunikasjon

Kommunikasjon vil skje per Microsoft Teams og i byggemøter. Referater, tegninger, stikningsdata, endringsmelding, RUH, SHA m.m. vil distribueres via Microsoft Teams. Entreprenøren må selv bekoste utskrift av tegninger.

D.2 KVALITETSSIKRING

Det presiseres at alle utgifter i forbindelse med kvalitetssikring og internkontroll skal være inkludert i prisen, enten som direkte kostnadsbærende elementer eller implisitt inkludert i andre poster.

Entreprenøren skal kontrollere prosjekterte løsnings gjennomførbarhet og melde byggherre og rådgiver evt. forslag til endringer i utførelse. Frist for slik tilbakemelding er 14 kalenderdager etter kontraktsinngåelse dersom ikke annet er avtalt.

Det skal utarbeides en kvalitetsplan på entreprenørens overordnede kvalitetssystem. Planen skal blant annet omfatte rutiner for planlegging, utførelse, faglig kontroll, dokumentasjon, avvikshåndtering og avviksrapportering.

D.3 SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ (SHA)

SHA-plan finnes i vedlegg 3. Følgende oppsummerer kort entreprenørens plikter.

Oppstartsmøter

I forbindelse med oppstart av arbeider på byggeplassen skal det avholdes oppstartsmøter med alle som vil bli tilknyttet byggeplassen. Møtet, i regi av entreprenøren, skal klargjøre opplegget for HMS- og SHA-arbeidet med krav og plikter for de enkelte prosjektdeltagere. Alle som skal ha sitt virke på byggeplassen skal ha deltatt på møtet.

Vernerunder

Entreprenøren er ansvarlig for at det avholdes vernerunder hver 14. dag. Dersom det er behov for oftere vernerunder, skal dette avtales særskilt. Hensikten med vernerunder er å få en kontinuerlig oppfølging av vern og sikkerhet på byggeplassen og i forhold til ytre miljø. Alle involverte firma skal delta på vernerundene. Det skal skrives referat/protokoll i forbindelse med gjennomføring av vernerundene.

Vernemøter

Entreprenøren er ansvarlig for at det avholdes vernemøte i forbindelse med vernerundene. Hensikten med møtet er å samle involvert personell for gjennomgang og diskusjon av saker og forhold knyttet til HMS som ikke blir løst i den daglige drift og planlagte aktiviteter. Deltakelse og referat som for vernerunde.

Byggemøter

Byggherren er ansvarlig for at det holdes byggemøter hver 14. dag, dersom ikke annet er avtalt. Entreprenøren kan innkalle til byggemøter dersom han mener det er behov for det.

I byggemøtene skal entreprenøren rapportere om fremdrift, kostnader og endringsstatus.

SHA skal inngå som fast post.

Byggemøtene inneholder et fast punkt om vern og sikkerhet, HMS, og oppfyllelse av miljøkrav. Det avklares ved oppstart av spesielle arbeider om det er behov for sær møter om vern / sikkerhet.

Varslingsrutiner

Entreprenøren skal ha utarbeidet prosedyrer med angivelse av tiltak og varsling ved ulykker, akutt forurensning og brann. Prosedyrene angir hvilke tiltak som skal igangsettes øyeblikkelig, samt viktige nødtelefoner og hvilket førstehjelpsutstyr som finnes på byggeplassen. Entreprenøren er ansvarlig for prosedyrene og at disse er tilgjengelig og lett synlig. Ulykker med personskafe skal varsles til Arbeidstilsynet, politi og byggherre. Nestenulykker skal rapporteres til Arbeidstilsynet og byggherren. Arbeidsgiver er ansvarlig for varslingen, herunder utfylling av nødvendige meldingsskjemaer.

Akutt forurensning varsles til Brannvesenet (tlf. 110) og Stord kommune. Andre hendelser som kan medføre skade på ytre miljø skal varsles til kommunen.

Sanitetsutstyr (førstehjelpsutstyr)

Følgende førstehjelpsutstyr skal finnes på byggeplassen til enhver tid:

- Førstehjelpsskrin
- Sykebåre med ullteppe

Plassering av utstyret skiltes. Entreprenøren er ansvarlig for anskaffelse og vedlikehold av utstyret.

Brannslukningsutstyr

Arbeider som kan medføre brannfare skal ikke utføres med mindre den ansvarlige har tatt nødvendige forholdsregler. Bl.a. skal brannslukningsapparat være tilgjengelig på arbeidsstedet under utførelsen.

D.4 ØVRIGE KRAV TIL BYGGEPROSESSEN

1. Entreprenør skal stille til rådighet lokaler (brakke) for gjennomføring av byggemøter.
2. Entreprenøren skal dokumentere byggeprosessen vha. av foto av anleggsarbeidene.
3. Entreprenøren skal utarbeide sluttokumentasjon, jmf. prisbærende poster i mengdebeskrivelsen.
4. Entreprenøren må selv skaffe riggområde.
5. Entreprenøren må selv ordne anleggsstrøm og toalettfasiliteter.

E. Frister og dagmulker

E.1 FRISTER

	Aktivitet	Dato	Dagmulktbelagt ja/nei
1	Oppstart anleggsarbeider	Iht. entreprenørens fremdriftsplan.	nei
2	Entreprenørens fremdriftsplan levert til byggherre	2 uker etter kontraktssingåelse.	nei
5	Godkjent sluttdokumentasjon	Iht. entreprenørens fremdriftsplan.	nei
6	Overtakelse NB! Hvis det under overtakelsesforretningen viser seg å være forhold som må bringes i orden, vil ikke anlegget overtas. Det forventes derfor at overtakelsesforretningen skjer noen uker i forkant av oppsatt frist for overtakelse.	Iht. entreprenørens fremdriftsplan, dog ikke senere enn 20.12.2024.	JA

E.2 DAGMULKTER

Overtakelse, jmf. kapittel E.1 Frister punkt 6. Overskridelse av overtakelsestidspunktet vil være dagmulktbelagt med kr. 10 000,- per arbeidsdag.

E.3 FRAMDRIFTSPLANLEGGING

Byggherrens overordnede fremdriftsplan

Se vedlegg 4.

Entreprenørens fremdriftsplan

Utarbeides av entreprenøren innen 2 uker etter kontraktssingåelse.

NB! Det forutsettes at landtakene er etablert i tilstøtende entrepriser før tilkobling av sjøledningen. Det må derfor påregnes justering av fremdriftsplanen iht. valgt entreprenør for tilstøtende entrepriser. Tilstøtende entrepriser har som frist å ferdigstille landtakene innen **04.10.2024**.

F. Vederlaget

Entreprenør skal fylle ut tabeller i pkt. *F.1 PRISSAMMENSTILLING* i «*Bilag 2 - F. Vederlag og underentreprenører*», som er vedlagt konkurransegrunnlaget.

F.1 REGNINGSARBEIDER

Entreprenøren påtar seg å utføre regningsarbeider på grunnlag av priser og påslagsfaktorer angitt i Vedlegg 1 – Teknisk beskrivelse. Alle priser oppgis ekskl. mva. og skal være faste i anleggsperioden. Etterfølgende avsnitt utfyller Vedlegg 1 – Teknisk beskrivelse. Påslagsprosenten skal inkludere alle indirekte kostnader, men skal **ikke utgjøre mer enn 10%**.

Timepriser personell

Timepriser skal inkludere alle direkte og indirekte kostnader som for eksempel lønn, sosiale utgifter, reisetid og reise penger, bilgodtgjørelse og bompenger, administrasjon, risiko, fortjeneste, rigg og drift, eventuelt ordinært skifttillegg samt mindre tarifferte tillegg som kjøretillegg, klestilllegg, o.l. mv. Verneutstyr, håndverktøy og bærbart utstyr som strømaggregat, motorsag o.l. skal være inkludert i enhetsprisene.

Arbeid betales i henhold til timesatser eks. mva. oppgitt i mengdebeskrivelsen. Timesatsene skal dekke alle entreprenørens kostnader, både direkte og indirekte, samt risiko og fortjeneste. Dette inkluderer bl.a.:

Godtgjørelse for overtid skal dekkes separat i henhold til timesatser oppgitt i mengdebeskrivelsen. Bruk av overtid må godkjennes av byggherren på forhånd.

Timepriser på transport og maskiner inkl. fører

Timeprisene skal inkludere alle entreprenørens utgifter samt påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste. Dette gjelder for egne og innleide maskiner og transportmidler.

Ratene skal være eksklusive operatør, men inklusive kostander for mobilisering og demobilisering. Det betales kun for effektive timer (eksklusive stillstandsleie, maskinstell, reparasjoner, o.l.). Vektangivelser gjelder uten last. Ved bruk av maskiner ikke spesifisert i mengdebeskrivelsen skal entreprenørens standard prislister benyttes.

Påslagsfaktorer for materialer, utstyr og transport

Påslagsfaktorer for materialer, innleid utstyr og transport skal inkludere alle indirekte kostnader. Påslagsfaktor legges inn i post i mengdebeskrivelsen som angitt i posten.

F.2 PÅSLAG FOR SIDE- OG UNDERENTREPRISER

Dersom det mot formodning skulle bli aktuelt med administrasjon av side- og underentrepriser forplikter tilbyder seg til å administrere disse for følgende påslagsprosjenter:

Som en kompensasjon for de forpliktelser som byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll medfører, betinger undertegnede seg følgende påslag:

- 3 % av administrerte sideentreprisens sum ekskl. mva.

Som en kompensasjon for de forpliktelser som tiltransport medfører, betinger undertegnede seg følgende påslag:

- 7 % av tiltransporterte sideentreprisens sum ekskl. mva.

Dersom dette skulle bli aktuelt, vil undertegnede også akseptere å bli tiltransportert annen entreprenør som dennes side- / evt. underentreprenør.

F.3 OPSJONER

Det er ingen opsjoner i prosjektet.

F.4 REGULERING

Kontraktssummen anses som fast og vil ikke bli regulert for lønns- og prisstigning.

Valutaklausuler vil ikke aksepteres.

G. Oppdragsgivers ytelser

Oppdragsgivers medvirkning

Entreprenøren kan vederlagsfritt tilknytte drikkevann til brakkerigg levert fra kum ved byggeplass.

Byggherrens kontroller

Byggherrens byggeledelse vil utarbeide kontrollplan og foreta kontroll og kvalitetssikring av entreprenørens utførelse av oppdraget. Dette er **i tillegg til** entreprenørens egne kontroller.

Uavhengig kontroll

Byggherren kan få utført uavhengig kontroll av utførelsen.

Vedlegg

Vedlegg 1 - Tegningsliste og tegninger

Vedlegg 2 – Teknisk mengdebeskrivelse

Vedlegg 3 – SHA-plan

Vedlegg 3 – Byggherrens orienterende fremdriftsplan

Vedlegg 5 – Seriøsitetsskrav